
КОНЦЕПЦІЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ АЛГОРИТМІВ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ У РЕДАКТОРІ МЕТОД STUDIO[™] СВІТОСВІТ[®] ТА В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Вступ. Контрольні заходи, передбачені в [1,2], призначені для перевірки знань та підвищення якості навчання. Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється за окремими навчальними дисциплінами, в тому числі на основі використання елементів дистанційних або віртуальних освітніх технологій. Це дозволяє значно підвищити рівень підготовки студентів за рахунок впровадження в навчальний процес об'єктивних методів стимулювання навчання та контролю знань.

Постановка задачі дослідження. Побудувати алгоритми контролю знань та умінь. Розробити концептуальні підходи до реалізації цих алгоритмів у проєкті «Віртуальний університет» мережі СВІТОСВІТ[®]. Реалізувати алгоритми контролю в програмних комплексах MStudio[™] СВІТОСВІТ[®] та zCore[™] СВІТОСВІТ[®].

Для досягнення максимальної ефективності контролю знань та умінь студентів алгоритми повинні враховувати ряд загальних вимог:

- контроль здійснюється по основних питаннях навчальної дисципліни, планомірно та систематично відповідно до графіка навчального процесу;
- контроль завжди повинен бути об'єктивним, тобто повинні оцінюватись реальні знання студентів;
- контроль повинен бути всебічним та забезпечувати достатньо повну перевірку рівня засвоєння навчальної програми не тільки в рамках певної дисципліни, але і в поєднанні з іншими загальноосвітніми і спеціальними дисциплінами з урахуванням набутих умінь та навичок;
- необхідно з'ясувати спроможність студентів використовувати набуті знання, уміння та навички для розв'язання практичних завдань, а не обмежувати лише відтворенням отриманої інформації;
- контроль повинен бути по можливості індивідуальним, таким що враховує психофізіологічні особливості конкретного студента;
- контроль повинен бути максимально економним щодо затрат часу і при цьому забезпечувати достатню повноту перевірки знань та давати їм обґрунтовану оцінку.

Матеріали дослідження.

Визначення.

Самоконтроль - це специфічний вид контролю знань. Як сказано в [2], «Методичні матеріали для самостійної роботи студентів повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку студента». Оскільки у віртуальному середовищі проєкту «Віртуальний університет» мережі СВІТОСВІТ[®] технології опрацювання студентом теоретичного матеріалу лекцій не відрізняються від його роботи з матеріалами для самостійної роботи, то, на наше переконання, самоконтроль потрібен для цих видів занять у рівній мірі.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять і система оцінювання рівня знань визначаються відповідною кафедрою (предметною або цикловою комісією) [2].

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому (освітньо-кваліфікаційному) рівні або на окремих його завершених етапах.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та державну атестацію студента. Вищий навчальний заклад може використовувати модульну та інші форми підсумкового контролю після закінчення логічно завершеної частини лекційних та практичних занять з певної дисципліни, а результати враховувати при виставленні підсумкової оцінки [2].

Критерії оцінок.

Правильно поставлена оцінка є важливим стимулом розвитку пізнавальних інтересів студента, формування у нього працелюбності, відповідальності та інших соціально значущих якостей особистості. Тому слід виконувати ряд вимог до оцінки знань та умінь студентів відповідно до наступних основних критеріїв:

Об'єктивність. Оцінка повинна відображати дійсний рівень засвоєння навчального матеріалу, що передбачений навчальною програмою, а також наскільки свідомо та міцно студент володіє цим матеріалом і вміє самостійно його використовувати. Однак не варто забувати і про виховну роль оцінки. Тому в певних

випадках об'єктивну оцінку поточного та підсумкового контролю коректують з тим, щоб стимулювати подальшу навчальну діяльність студента, який працює наполегливо, але не надто успішно. Його заохочують оцінкою, що вища, ніж об'єктивна.

Індивідуальний характер. Оцінка фіксує рівень знань конкретного студента.

Гласність. Необхідно оприлюднювати оцінку, оскільки це чинить вплив і на студента, і на всю академічну групу, дозволяє іншим студентам співвіднести свої знання та уміння з вимогами контролю, впливає на їх думку про того, знання та навички якого оцінюються.

Обґрунтованість. Оцінка повинна бути мотивованою і переконливою, правильно співвідноситися з самооцінкою та думкою колективу студентів. В процесі перевірки постійно іде порівняння, співставлення: викладач порівнює виявлені знання та уміння з вимогами програми, відповідь певного студента з його ж іншими відповідями, а також з відповідями інших студентів.

Для викладача оцінка є результатом тієї інформації, що надходить до нього в ході здійснення зворотного зв'язку в системі викладач-студент. Аналіз результатів контролю дає можливість виявити недоліки в підготовці та здійсненні навчальної діяльності як студентів, так і викладача.

Особливості системи перевірки знань у проєкті «Віртуальний університет» мережі СВІТОСВІТ®.

Матеріали (тести, контрольні відповіді) для перевірки знань студентів зберігаються у відповідних розділах навчально-методичних комплексів дисциплін.

Комп'ютерна система підтримує варіанти проведення перевірки знань як у вигляді тестів, так і варіанти вільних, або навіть розгорнутих відповідей студента.

Питання зберігаються в системі відповідним чином:

- для кожного питання задається набір варіантів відповідей;
- для всіх варіантів контролю, крім самоконтролю, допускаються вільна та розгорнута відповідь;
- для кожного варіанту відповіді додатково вказуються коментарі щодо цього конкретного варіанту відповіді для особи, що проходить контроль, та для особи, що перевіряє (контрольна відповідь).

При проведенні контролю студент отримує набір питань, сформований з загального набору питань відповідних розділів навчальної програми.

При проведенні самоконтролю студент вибирає варіант відповіді і одразу (автоматично) отримує консультацію щодо його відповіді (наприклад, - «неправильно, перечитайте уважніше параграф 3»). Відповідно варіант вільної відповіді не підтримується. Результати самоконтролю системою не фіксуються.

При поточному контролі студент має декілька спроб вибору «білета». Кількість спроб визначається правилами, які прийняті у ВНЗ. При кожній новій спробі набір питань змінюється. Відповіді студента оцінюються особою, що перевіряє, на основі контрольних відповідей. Результати фіксуються у журналі поточного контролю.

При підсумковому контролі кількість спроб обмежується однією. Відповіді студента оцінюються особою, що перевіряє, на основі контрольних відповідей. Результати фіксуються у відомості.

Контроль знань студентів, що навчаються за денною (стаціонарною) формою навчання, здійснюється шляхом перевірки результатів контрольних завдань, що виконуються в комп'ютерному класі, при персональній ідентифікації студента та під наглядом викладача, а також перевірки контрольних завдань, що виконуються у вільному режимі через Інтернет.

Висновки. Алгоритми контролю знань, які реалізовано в проєкті «Віртуальний університет» мережі СВІТОСВІТ®, концептуально відповідають вимогам діючого законодавства та нормативних документів Міністерства освіти і науки України. Застосування програмних комплексів MStudio™ СВІТОСВІТ® та zCore™ СВІТОСВІТ® для здійснення самоконтролю, поточного та підсумкового контролю значно підвищує їх ефективність та зменшує витрати аудиторного часу, який необхідний для досягнення цієї мети сьогодні.

Література.

1. Закон України "Про вищу освіту": За станом на 19 жовтня 2006 року / Верховна Рада України. — Офіц. вид. — К.: Парламентське вид-во, 2006. — 64с. — (Серія "Закони України"). Закон України "Про вищу освіту".
2. Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах: Наказ Міністерства освіти України від 2 червня 1993 р. № 161.